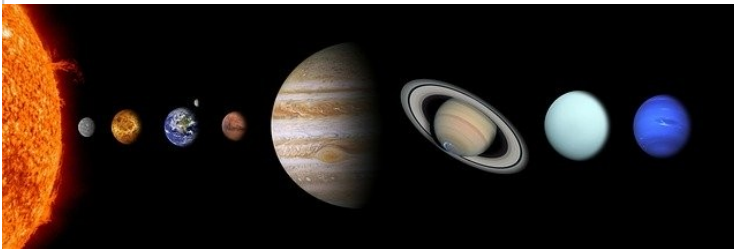

Solsystemet

Vårt solsystem ligger i galaxen Vintergatan. En galax är en stor samling stjärnor. Vårt solsystem består av en medelstor stjärna och åtta planeter. En klassisk kom ihåg-ramsa från då Pluto räknades som en planet lyder: Mamma Vattnar Jordan Medan Jag Sätter Ut Nya (Plantor). Pluto räknas idag som en dvärgplanet och det finns fler liknande dvärgplaneter i utkanten av solsystemet. De fyra första planeterna är mindre stenplaneter och de andra fyra är gigantiska gasplaneter.

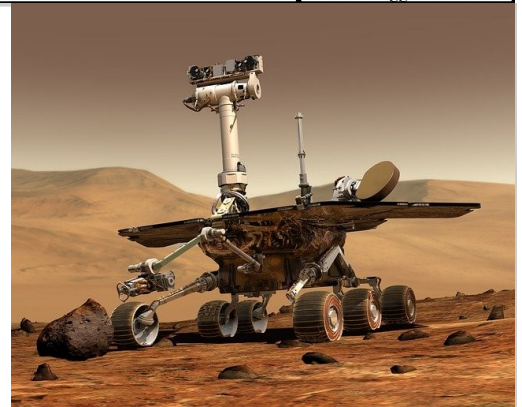
Merkurius är ungefär lika stor som vår måne och har ingen atmosfär. Den liknar vår måne till utseendet. Det är varmt på dagen (600 grader) och kallt på natten (minus 180 grader).

Venus kallas morgon- eller aftonstjärnan eftersom den brukar synas kring soluppgång och solnedgång. Venus är ungefär lika stor som jorden men har en atmosfär av koldioxid vilket gör att det inte är så trevligt att vara där. Dessutom är det 450 grader varmt (medeltemperatur) och planeten har moln av svavelsyra.

Jorden är den enda planeten som har de riktiga förutsättningarna för liv. Jorden ligger i den beboeliga zonen (för människor). Bra temperatur, rikligt med vatten och mycket av grundämnet kol som är optimalt för byggandet av organismer. Jorden har en atmosfär och magnetfält som skyddar oss mot farliga partiklar och strålning från rymden. Atmosfären sträcker sig 10 mil upp sedan börjar rymden.

Mars är hälften så stor som jorden. Ytan inne-

håller många kemiska föreningar med oxiderat järn. Därför är planeten rödaktigt. Nu har NASA hittat spår av vatten på Mars och de letar intensivt efter liv där, utdött eller levande. I dagsläget finns det små robotar där som samlar information. NASA planerar också att resa till denna planet inom en snar framtid.

Jupiter är den största planeten i solsystemet och består mest av väte. Jupiter väger mer än de övriga planeterna tillsammans. På natten är det bara jordens måne som lyser starkare än Jupiter. Jupiter har dessutom 79 månar och det går att se fyra av dem med kikare. Planeten snurrar väldigt snabbt runt sin axel och har ett starkt magnetfält.

Saturnus, Uranus och Neptunus är lika varandra. De är stora gasplaneter som har många månar, består av väte och helium och har ringar. Saturnus har blivit mest känd av de tre, på grund av sina tydliga ringar. Ringarna består av is och grus.

Solen är en medelstor stjärna. Den är drygt 100 gånger större än jorden och dess massa är 98 % av solsystemets totala massa. Den är ca fem miljarder år gammal och förväntas leva lika länge till.

Begrepp och svåra ord:

Dvärgplanet, galax, atmosfär, oxidera, massa

Solsystemet

Begrepp:	Förklaring:
Dvärgplanet	
Galax	
Atmosfär	
Oxidera	
Massa	

Rätt	Fel	1. Solsystemet. Vilket eller vilka alternativ är korrekta?
		Uranus är den sjunde planeten från solen.
		Saturnus är den största planeten i solsystemet.
		Venus är ungefär lika stor som jordens måne.
		Venus är rödaktigt på grund av alla järnföreningar som finns på ytan.
		Neptunus är döpt efter en romersk havsgud.

Rätt	Fel	2. Solsystemet. Vilket eller vilka alternativ är korrekta?
		Solsystemets massa finns till 50 procent i solen.
		Vår sol räknas som en stor stjärna jämfört med andra.
		Vårt solsystem har nio planeter.
		Pluto räknas idag som en dvärgplanet.
		De fyra stenplaneterna närmast solen heter Merkurius, Venus, jorden och Mars.

Rätt	Fel	3. Solsystemet. Vilket eller vilka alternativ är korrekta?
		Förutom jorden är Mars den enda planet där astronomer hittat spår efter vatten.
		Venus är ungefär lika stor som jorden.
		Jupiter är den planet i vårt solsystem som lyser starkast på natthimlen.
		Vår sol väntas lysa ytterligare i 10 miljarder år.
		Solsystemets gasplaneter består till största del av grundämnena väte och helium.